

[Rytter.]

blive betalt tilbage. Jeg vilde ønske, jeg kunde dele denne Optimisme, navnlig efter at jeg har læst Ministeriets Svar paa det kirkelige Udvalgs Spørgsmaal, og de Oplysninger, som Ministeriet har givet Hovedrevisoratet. I en Skrivelse af 1930 siger nemlig Ministeriet, at nu er Paaligningen saaledes, at vi forventer, at i Løbet af de to følgende Aar vil Laanet være ude af Verden. Og i 1934 kommer Ministeriet atter til at udtale sig og siger da: Vi vil anstrenge os for, at dette Beløb kan blive betalt i de følgende Aar. Det er Forskellen: i 1930 siger man, at man forventer det, jeg nævnte — og naar et Ministerium forventer noget, vil det normalt sige, at saa sker det; men 4 Aar efter siger Ministeriet, at man vil anstrenge sig for at faa Beløbet betalt i Løbet af de følgende Aar. Altsaa, den Optimisme, som den højtærede Minister har, fremgaar i alt Fald ikke af Akterne her, den fremgaar ikke af den Forskel, der er mellem Udtalelserne af 1930 og 1934. Den Udtalelse, at Midlerne er intakte, er altsaa ikke rigtig. Naar et Beløb er laant ud i 50 Aar med en Tilbagebetaling af 10 000 Kr. om Aaret, synes jeg ikke, man kan sige, at Beløbet er intakt — det giver ingen Rente i den Tid, og man faar det først hjem efterhaanden. Dertil kommer, at de to Reservefonds var blevet saa daarligt stillet, at de end ikke kunde afholde alle Udgifter til Administrationen. Skete der noget som helst Uheld, eller havde Ministeriet haft Held med sin Rentesænkningspolitik eller Konvertering, vilde den almindelige Reservefond for længst have været insolvent.

Selvfølgelig er det rigtigt, hvad den højtærede Minister siger, at der staar ikke i Grundloven, at Staten skal opføre alle de Kirker, som Befolkningen ønsker. Der staar kun, at den skal støtte Kirken. At Statens Finanser ikke altid tillader det, er klart, men der skal ydes Tilskud, og det er den Forpligtelse efter Grundlovens § 3, som vi ikke anser for opfyldt. Naar Ministeren siger, at det sker, vil jeg minde Ministeren om, at paa de to seneste Finanslove, altsaa for den nugældende, er der kun ydet Tilskud til Grundtvigskirken og til Løgum Kloster Kirkes Hvælvinger, og det var ikke kirkelige Formaal, man der havde for Øje, men andre Formaal, kulturhistoriske og folkelige.

Jeg skal ganske forbigaa den vistnok morsomme Historie, Ministeren fortalte om en Franskmand, der havde udtalt et eller andet, og til sidst kun dvæle lidt ved Spørgsmaalet om, hvorledes Stiftamtmanden og Biskop-

pen skal forholde sig over for Ministeriet. Jeg har ikke lagt Skjul paa min Anskuelse, og det er den, at naar der positivt staar i en Lov, at en Administration er under Stiftsøvrigheden, nemlig Amtmanden og Biskoppen, er Administrationen der. Der staar, at der kan gøres Undtagelse ved kongelig Anordning. Saa maa vi se efter i Anordningen, om den siger noget om, at Ministeren har Administrationen. Nej, den siger kun noget om, at Ministeren i specielle Tilfælde kan tillade, at Laan bevilges uden for Reglerne for Laan af umyndiges Midler. Altsaa, der kan komme Indstilling desangaaende, som bliver godkendt af Ministeriet. Og saa staar der i den Paragraf, Ministeriet henviser til, omtrent følgende, efter at der er talt om visse Udgifter, som skal afholdes: desuden andre Udgifter efter Ministerens Bestemmelse i hvert enkelt Tilfælde, derunder til Lønninger, til Præstefonden i Stiftet eller i andre Stifter. Jeg gentager Ordene; som de staar, og jeg er vis paa, at Ministeren er nødt til at protestere imod den Gengivelse, jeg her har givet, idet baade Minister Dahl og den nuværende Minister, da de skulde til at forklare, hvordan de anvendte denne Anordning, brugte Ordet „andre kirkelige Formaal“. Det staar der imidlertid ikke. Pastor Dahl brugte Ordet „kirkelige“, og den højtærede nuværende Minister siger: Husk paa, at Pengene kun er anvendt til kirkelige Formaal. Det staar der ikke i Anordningen af 24. Juni 1914. Der staar udtrykkeligt, og det er skrevet med velberaad Hu, at de og de Udgifter skal afholdes og desuden andre Udgifter, derunder Lønninger, til Præstefonden i Stiftet selv eller i andre Stifter. Det er altsaa ikke alle kirkelige Formaal, der kunde falde ind herunder, men kun Præstelønninger; det var dem, man vilde hjælpe paa. I 1914 havde man ingen Landskirkeskat, derfor var det nødvendigt at sige, at hvis Fonden ikke slog til, kunde man tage Pengene af Reservefonden. Allerede det fandt man meget yderliggaaende. Derfor siger man i den kongelige Anordning med velberaad Hu ikke „andre kirkelige“ Formaal. Kirkeminister Dahl kunde derfor ikke med Rette citere med Ordet „kirkelige“. Den højtærede Minister anvendte ogsaa her Ordet „kirkelige“, men uden Hjemmel dertil i Anordningen.

Den højtærede Minister var af den Anskuelse, at Biskopper og Stiftamtmand skulde bøje sig, idet den højtærede Minister sagde: Jeg er ikke sikker paa det — saadan forstod jeg ham —, men de bør gøre det